

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

MOLDE

middelskole og latingymnasium.

Årsberetning

for

1888—1889.

Kristiania.

Det Steenske bogtrykkeri.

1889.

M O L D E

middelskole og latinalgymnasium.

Årsberetning

for

1888 – 1889.

Kristiania.

Det Steenske bogtrykkeri.

1889.

I. Skolens forstanderskab.

Rektor
Magistrat } ex officio.

Læge E. Kaurin, gjenvalgt ^{31/1} 1888.

Provst L. Bang
Krigskommissær H. C. Scharffenberg } valgte ^{31/1} 1888.

II. Lærerpersonalet.

Rektor Alexander Brinchmann, cand. mag., født 1826, adjunkt 1849, rektor 1859.

Overlærer Tobias Annæus Owren, cand. mag., født 1831, adjunkt 1859, overlærer 1875.

— Jørgen Laurentz Wilhelm Dietrichson, cand. real., født 1841, ansat 1877.

Adjunkt Karl Even Bjørset, tillige sanglærer, cand. mag., født 1854, kst. 1887.

Klasselærer Fredrik Herman Fladmark, cand. theol., født 1860, ansat 1886.

Førstelærerinde og inspektrice Anna Bentzen, født 1862, ansat 1886.

Timelærer (i regning, skrivning og tegning, ialt 14 timer) kaptein Reinhold Ziegler, født 1839, officier fra 1863.

Gymnastiklærer kaptein Oscar Waldemar Knudsen, født 1853; officier fra 1875, centralskoleexamen 1881; ansat 1884.

Under dennes fravær på udenlandsrejse vikarierede klasse-
lærer Fladmark.

Håndarbejds lærerinde for pigeafdelingen Kaja Bjørset, ansat
1886.

Pedeltjenesten udføres fremdeles af den i 1884 afdøde pedels
enke Elen Larsen.

III. Disciplene.

a. Antal.

		}3die kvartal 1888.	}4de kvartal 1888.	}1ste kvartal 1889.	}2det kvartal 1889.	
Middelskolen.	I.	1 gutter. 1 piger.	1 gutter. 2 piger.	1 gutter. 2 piger.	1 gutter. 2 piger.	
	II.	2 g. 6 p.	2 g. 6 p.	2 g. 6 p.	2 g. 6 p.	
	III.	6 g. 4 p.	6 g. 4 p.	6 g. 4 p.	6 g. 4 p.	
	IVE.	4 g.	4 g.	4 g.	4 g.	
	VL.	1 g.	1 g.	1 g.	1 g.	
	--E.	2 g.	2 g.	2 g.	2 g.	
	VIL.	1 g. --E. 6 g. 4 p.	1 g. 6 g. 4 p.	1 g. 6 g. 4 p.	1 g. 6 g. 4 p.	
	*) VIIIE.	6 p.	6 p.	6 p.	6 p.	
	Latingymnasiet.					
			2 2	2	2	2
			3 1	1	1	1
		Samlet antal	47	48	48	48

*) Pigernes 2det årshold i VI.

b. Aldersforhold mellem de forskjellige klasser:

a) Gjennemsnittsalder ved begyndelsen af skoleåret.

b) Normalalder.

		a.	b.	
Middelskolen.	I	gutter	9.9)	
		piger	8.6)	
	II	gutter	11)	10
		piger	10.6)	
	III	gutter	12.4)	11
		piger	12.8)	
	IV	gutter	12.7	12
	V	gutter	13.0)	13
		—E gutter	14.1)	
	VI	gutter	14.4)	14
		—E gutter	15.2)	
		piger	15.6)	
	VII	piger	15.9	15
	Latingymnasiet.	2	15.7	16
3		18.0	17	

c. 44 hjemmehørende i byen, 3 på landet.

IV. Fagfordelingen.

Rektor Brinchmann.

Græsk i 2 & 3 . . .	7 timer
Tysk i IV & V . . .	4 —
— i III . . .	5 —
Franski V & VI . . .	2 —

---

 18 timer

Overlærer Owren.

Latin i 2 & 3 . . . . 8 timer

Latin	i 2 . . . . 1)	}	. 1 timer
—	i VL & VIL . 1)		
—	i VL & VIL . . .	5	—
Historie	i 2 & 3	3	—
—	i V, VI & VII . . .	3	—
—	i III & IV	3	—
—	i I & II	3	—
			<hr/>
			26 timer

Overlærer Dietrichson.

Mathematik	i 2 & 3	3 timer	
—	i VII	2 —	
—	i VI p & VII . . .	1 —	
—	i VI g	1 —	
—	i V & VI g	2 —	
—	i V	3 —	
Naturhistorie	i VII	1 —	
—	i V, VI & VII . . .	2 —	
—	i V & VI g	1 —	
—	i III & IV	2 —	
—	i II	2 —	
Geografi	i V, VI & VII . . .	1 —	
—	i V & VI	1 —	
—	i III & IV	2 —	
			<hr/>
			26 timer

Adjunkt Bjørset.

Norsk (og oldnorsk)	i 2 & 3	3 timer
—	i 3	1 —
—	i 2	1 —
—	i VI & VII	3 —
—	i V	3 —
Tysk	i VI & VII	2 —
—	i VI	2 —

Engelsk	i VE	4 timer
—	i IVE & VE	1 —
—	i IVE	4 —
Geografi	i I & II	2 —
—	i I	1 —
		<hr/>
		27 timer
Sang		3 —
		<hr/>
		30 timer

Klasselærer Fladmark.

Religion	i 3	2 timer
—	i 2	1 —
—	i VI & VII	1 —
—	i VI	1 —
—	i IV & V	1 —
—	i III, IV & V	1 —
—	i III	2 —
—	i I & II	3 —
Norsk	i IV	3 —
Tysk	i II	5 —
Mathematik	i IV	3 —
—	i III & IV	3 —
—	i III	2 —
		<hr/>
		28 timer
Gymnastik		6 —
		<hr/>
		34 timer

Frøken Bentzen.

Fransk	i 2 & 3	3 timer
Engelsk	i VII	1 —
—	i VI _p & VII	1 —
—	i VI	3 —
—	i VI _g	1 —

Norsk	i IV	1 timer
—	i III	4 —
—	i I g, II g & III g	1 —
—	i I & II	4 —
—	i I g & II g	1 —
		<hr/>
		20 timer

Kaptein Ziegler.

Tegning	i VII	3 timer
—	i VI p & VII	1 —
—	i V g & VI g	1 —
—	i II g, III g & IV g 2)	2 —
Skrivning	i I	
—	i I, II & III	2 —
—	i I g, II g & III g	1 —
Regning	i I & II	3 —
—	i I g & II g	1 —
		<hr/>
		14 timer

Håndarbejds lærerinde, frøken Bjørset.

Håndarbejde i pigeafdelingen
3 timer ugentlig.

V. Timefordelingen på klasser og fag.

Fag.	Middelskolen.							Latingymnasiet.					
	I. G.	P.	II. G.	P.	III. G.	P.	IV.E.	V.	VI. G.	P.	VII. (P).	2.	3.
Religion	3a		3a		1b 2		1b 1c	1b 1c	1 1d		1d	1	2
Norsk (og oldnorsk)....	4e 1f 1g		4e 1f 1g		4 1g		4	3	3h		3h	1 3i	1 3i
Tysk			5		5		4j	4j	2 2k		2k		
Latin								6 l	6 l			1 8m	8m
Engelsk							4 1n	4 1n	1 3 1 o		1 1 o		
Fransk							2p	2p				3q	3q
Græsk												7r	7r
Historie	3s		3s		3t		3t	3u	3u		3u	3v	3v

(Forts.)

Fag.	Middelskolen.							Latingymnasiet.	
	I. G. P.	II. G. P.	III. G. P.	IV. E.	V.	VI. G. P.	VII. (P).	2.	3.
Geografi	1 2w	2w	2x	2x	1y 1z	1y 1z	1z		
Naturkundskab		2	2æ	2æ	1ø 2a	1ø 2a	1 2a		
Mathem. fag.	1b 3c	1b 3c	2 3d	3d 3	2e 3	2e 1g 1 2f	2 1g 2f	3h	3h
Skrivning	2j 1i	2j 1i	2j 1i						
Tegning	2k	2k	2k	2k	1 l	1 l 1m	1m 3		
Sum	6 + 18	6 + 24	6 + 24	30	30	30	24	30	30

G = Gutter. P = Piger. De små bogstaver efter tallene betegner kombinationer.

Gutternes exercitieøvelser dreves i 2 terminer, 1 om høsten, 1 om våren.

I engelsk tog ingen af gymnasiets disciple undervisning. I fransk deltog af Vite klassens 6 gutter de 4 og af Vte klassens gutter de 2. — For andre fag har ingen fritagelse fundet sted.

VI. Undervisningen

har været henlagt til formiddagstimerne fra 8—2; dog har pigernes skoledag begyndt først kl. 9; timen mellem 11 og 12 har været anvendt til gymnastik, 3 dage for gutterne og 3 dage for pigerne, af begge køn alle i én time hver anden dag; i samme time hver anden dag har pigerne, alle under ét, havt håndarbejde.

Ved hvert af klokkeslettene 9, 10 og 1 ti minutter fri. Hver mandag kl. 9 og hver lørdag kl. 1 har den hele skole været samlet til andagt under ledelse af klasselærer Fladmark.

I skoleåret har været gennemgået:

I religion.

3. Matth. evang. kap. 11—28; det hele evangel. repeteret. Nissens kirkehist. repeteret.
  2. Matth. evangel. kap. 1—7. Nissens kirkehist. fra § 35 bogen ud, læst og repeteret.
- VII. Vogts bibelhist. for middelsk. repeteret.
- VI. Bibelhist. som VII; Pontoppid. forklaring repeteret.
- V. Vogts bibelhist. for middelsk. §§ 144—171. Af forklaringen. 3die artikel samt 4de og 5te part.
- IV. Som V.
- III. Vogts bibelhist. for middelsk. Det gamle testam. fra Ruts bog. Katekismens 4de og 5te part, hustavlen og nogle sententser af Guds ord. Af Pontopp. forklaring 3die part. Salmer en gang ugentlig.

- II. Vogts bibelhist. for middelsk. forfra til Ruts bog. I katekismen de 4 første parter. Salmer en gang ugentlig.
- I. Vogts lille bibelhist. Katekismus som II. Nogle salmer.

I oldnorsk.

3. Af Nygårds udvalg læst Sigmund Brestesons saga samt stykkerne om Tor og Hyme, Balders død, Lokes straf og Volsunger og Nivlungur; Vøluspå og Gudruns klage. Af Nygårds gramm. formlæren. — Prøver af bygdemålene.
2. Af Nygårds udvalg Njåls saga og forresten som 3 (undtagen Volsunger og Nivlungur).

I norsk.

3. Ibsen: «De unges forbund». Nogle digte af Bjørnson og Wergeland samt dele af Wergelands «Hasselnødder» og af Baggenses «Labyrinthen». Stykker af Holbergs «Peder Pårs» og af Peder Dass's «Nordlands Trompet.» Nogle epistler af Holberg. 4de akt af Ibsens «Brand». Welhavens «Eyvind Bolt». — Literaturhist. efter Lassens omrids; enkelte afsnit fyldigere behandlet efter P. Hansens og Winkel-Horns literaturhistorier.

Stile: 1) Den frugtbareste lærdom er at lære at tænke selv. 2) Legemet er en god tjener, men en slem herre. 3) Kortfattet gjengivelse af handlingen i «De unges forbund» tilligemed en karakteristik af de 6 hovedpersoner. 4) Hvorledes bør unge mennesker forholde sig i selskab med ældre. 5) Den nordamerikanske frihedskamps verdenshistoriske betydning. 6) Den gyldne middelvei. 7) Homo sum; nil humani a me alienum puto. 8) Gode og skadelige følger af bogtrykkerkunstens opfindelse. 9) Hvilke omstændigheder befordrede kristendommens udbredelse i de første århundreder? 10) Hvilke årsager har især begunstiget Europas udvikling i kultur fremfor Asien og Afrika? 11) Hvorfor er kjendskabet til den klassiske oldtid så vigtigt og dannende? 12) Landlivets og bylivets forskellige indflydelse på den

åndelige udvikling. 13) Korstogenes årsager og vigtigste følger. 14) Hvorfor fejrer vi 17de mai?

2. Som 3 undtagen de 2 sidste stykker; særskilt nogle digte af Wergeland, samt Bjørnsons «En fallit» og Oehlenschlägers «St. Hansaftensspil». Stile og literaturhistorie som 3.

VII og VI. Flere stykker af Heggveits «Fra Nordens natu og folkeli» samt af Bætzmanns «Norge». Kristofer Jansons «Per og Birgit». Nogle af Holbergs epistler. Nogle af Per Sivles «Sagor». Enkelte af Geirs «Skisser». Stykker af Baggenses «Labyrinth». «En ferietur» af Nordahl Rolfsen. Nogle af Meltzers fortællinger. Et stykke af Garborgs «Bondestudentar». 17 sider af Pauss og Lassens læsebog, 3die skoletrin. Ibsens «Samfundets støtter» (forelæst af læreren).

Stile: 1) Fra mine sommerferier. 2) Høsten kommer. 3) Planteverdenens betydning for menneskene. 4) Legemet er en god tjener, men en slem herre. 5) Skildring af den trættekjære. 6) Beskrivelse af Romsdals amt (for 2 disciple: af Nordlands amt, for 1 discipel: af Kongsberg sølvverk). 7) Hvad kan der siges for og imod jagt? 8) (VII) Kort gengivelse af indholdet af «Håkon jarl». (VI) Kort gengivelse af indholdet af «Den stundesløse». 9) (VII) Hvad jeg vilde gjøre, hvis jeg var rig. (VI) Eksempler på naturkræfternes anvendelse i menneskenes tjeneste. 10) (VI) Sammenligning mellem det østenfjeldske og det vestenfjeldske Norges natur. 11) Sammentrængt skildring af Trediveårskrigenes vigtigste begivenheder. 12) Bonde og bymand (en sammenligning udført i form af en samtale). 13) Gode og skadelige følger af bogtrykkerkunstens opfindelse. 14) Fremstil kortelig Luthers reformation og dens betydning. 15) Hvilke naturlige fordele har Europa, sammenlignet med Asien og Afrika. 16) Middelhavslanene og deres naturforholde. 17) Hvorfor fejrer vi 17de mai?

Mundtlig gennemgåelse af literaturhistoriens hovedtræk. Grammatisk analyse.

- V. Af Pauss og Lassens læsebog III: 200 sider af følgende forfattere: Malling og Snedorf, F. O. Guldberg, I. Aasen,

Listov, Vinje, Friis, Sexe, Kielland, Schulze, Chr. Richardt, Welhaven, A. Munch, Schwach, P. Dass, Hammerich, Østgaard, Lie, Rosenberg, Ibsen, Storm, Oehlenschläger, Wergeland, J. Moe, Nissen, Collett, Paludan-Müller, Ingerslev, Holberg, Asbjørnsen.

Stile: 1) Fra mine sommerferier. 2) Sammenligning mellem katten og hunden. 3) Sommeren i Molde. 4) En halv time ved vinduet. 5) Ildebranden i Molde den 4de novbr. 1888. 6) Livet på dampskibsbryggen. 7) Hvad jeg vilde gjøre, hvis jeg var rig. 8) Hundens forhold til menneskene. 9) Havnen i Molde. 10) Bonde og bymand (sammenligning udført i form af en samtale). 11) Til fjelds om sommeren og vinteren. 12) Kort gjengivelse af Wergelands «Juleaftenen». 13) Beskrivelse af Romsdals amt. 14) Ved vinterens slutning. 15) En uheldig dag. 16) Hvorfor fejrer vi 17de mai?

IV. Repetition af ordklasserne og sætningsdelene; substantivernes og adjektivernes former, for de sidstes vedkommende endel uregelmæssigheder gennemgåede; de forskjellige slags sætninger. Stadig analyse i læsebogen og på tavlen. — Pauss og Lassens læsebog III, 1ste afd. Digte en gang ugentlig. Diktat vexlende med gjænførtælling 2 timer ugentlig, desuden følgende stile: 1) En fisketur. 2) En dag på isen. 3) En ildebrand. 4) En auktion. 5) Galne hunde får revet skind (fortæll.).

III. Pauss og Lassens læsebog, tillæg til 2det skoletrins 2den afd. fra side 418 til «Digte». De fleste længere digte er læste og nøjagtig gennemgåede. Stykkerne af den græske mythologi er læste flere gange og fortalte igjen. Enkelte af de i forrige år læste stykker repeterede. I grammatik repetition af ordklasserne og sætningsdelene, verbernes, substantivernes og adjektivernes former. Interpunktionsregler indøvede.

Skriftligt: 1 ugentlig diktat, som regel 1 ugentlig gjænførtælling i 1ste halvår; i sidste halvår har eleverne som oftest skrevet små stile med de forskjellige husdyr, de havde i sine hjem, som emne.

Gutterne alene: 8 digte lærte udenad. Nogle småfortællinger fra fremmede lande samt fortællinger af Norges historie ved Siegw. Petersen, læste dels af lærerinden, dels af eleverne.

II & I. Læsning i Pauss og Lassens Norsk læsebog, 2det skoletrins 2den afd., fra side. 161—244, jævnlig gjenfortælling af det læste. Nogle sagaer (efter Siegw. Petersen) forelæste eleverne.

I grammatik: Ordklasser og sætningsdele, substantivers og verbers former; pronominer. 8 skriftlige analyser; stadig analyse i læsebogen og på vægtavlen. Reglerne for brugen af komma, og de vigtigste retskrivningsregler indøvede i 1 ugentlig diktat (gutterne 2 diktater).

Gutterne alene: 5 digte lærte udenad.

I tysk.

VII. Af Pauss og Lassens læsebog 16 sider; af Schillers «Wilhelm Tell» 20 sider. Extemporeret 15 sider af Wicherts: «Für todt erklärt.» Læst hjemme og gjenfortalt på norsk på skolen 4 sider. 1 time ugentl. i 1ste halvår, hjemmestile efter Knudsens stileøvelser samt mundtlig extemporeren efter samme. Syntaxen efter Løkkes grammatik.

VI. 70 sider af Pauss og Lassens læsebog. Extemporeret 15 sider af Wicherts: «Für todt erklärt.» Hjemmestile hver uge; desuden extemporalstile afvexlende med mundtlig extemporeren. Hele Løkkes grammatik.

V & IV. Pauss og Lassens læsebog for mellemklasser, 3die oplag: Pag. 69—151. Løkkes kortf. gramm. ved J. Johanssen, 5te udgave, helt igjennem. 1 ugentlig stil efter Knudsens stileøvelser.

III. Knudsens elementarbog, 8de udg., Pag. 80—176.

II. Do. do. fra Pag. 10 til Ejendomspronominerne.

I fransk.

3 & 2. Molière: «Le misanthrope» (1ste akt og 5 scener af 2den akt). Knudsen og Wallems læsebog II: Pag. 250—

263; extemporeret fra Pag. 102—110, 184—192. Erckmann-Chatrian: «L'ami Frits», dels extempore, dels med hjemme-forberedelse, ligeså nogle kapitler af Ernest Legouvé: «L'art de la lecture». Læst højt for eleverne en mindre fortælling af Erckmann-Chatrian. Udvalgte stykker af Storms «Dialogues français» lærte udenad. Knudsens grammatik repeteret. Lærerinden har jævnlig talt fransk.

- VI. (4 gutter): Knudsen og Wallems læsebog for middelsk., 3die udg., Pag. 13—54. Knudsens gramm. fra § 62 ud.
- V. (2 gutter): Knudsen og Wallems fr. læsebog for middelsk., 3die udg., Pag. 1—27; Knudsens gramm. forfra til Ureglm. verber (Pag. 46).

I engelsk.

- VII. Brekkes læsebog II: «A Bush Fire in Australia», «The Boating Party», «David Copperfield finds his Aunt», «How I found Livingstone», «Nelson» (1 & 2); jævnlig gjenfortælling på engelsk af det læste, undertiden også skriftlig gjengivelse. Løkkes gramm. repeteret; synonymerne i Løkkes stiløvelser gennemgæede. 2 stile hver anden uge (1 extemporal og 1 hjemmestil), i sidste halvår noget hyppigere. Dels er Løkkes stiløvelser benyttede, dels læsebogens stof. 2 gange har eleverne skrevet breve.
- VI. Brekkes læsebog II: «The Boating Party», «A Bush Fire in Australia», «How I found Livingstone», «The Black Cottage», «Monmouth», «Knowledge is Power», «The old Life Boat»; jævnlig gjenfortælling på engelsk af det læste, undertiden også skriftlig gjengivelse. Extempore: «The Settlers in Canada», «The Village-Schoolmaster», «David Copperfield finds his Aunt». — Løkkes grammatik repeteret; præpositionerne og synonymerne i Løkkes stiløvelser gennemgæede. 2 stile hver anden uge (1 extemporal og 1 hjemmestil); i 2det halvår har gutterne skrevet 3 stile på fjorten dage. Lærerinden har som regel talt engelsk.
- V. Brekkes læsebog: 82 sider; repeteret 55 sider. Løkkes syntax i uddrag. Ugentlige stile efter Anna Bentzens stiløvelser.

- IV. Brekkes læsebog undtagen de to sidste stykker, der er forelæste af læreren. Nedskreven på skolen af hjemmelærte stykker.

I latin.

- 3 & 2. Liv. XXIII & XXIV. Verg. Aeneid. I & II. Cic. Cato major. Tacitus: «Agrippina den yngre». 2den klasse desuden Sall. Catil. fra cap. 51. Af Schreiners gramm. cap. 5 og 3die afsnit til verbernes afledning; enkelte dele af syntaxen. Dorphs mytologi. Det vigtigste af Weisses antiqviteter og literaturhistorie. 1 extemporal og 1 hjemmeoversættelse ugentlig. 2den klasse desuden i 1ste halvår 1 ugentlig stil på skolen.
- VI & V. Af Voss's lat. klassikere pag. 38—78. Caesær de Bell. Gall. I; Cic. in Catil. I. Schreiners gramm.: Formlæren og det vigtigste af syntaxen til konjunktiv. 1 ugentlig hjemmestil og 1 på skolen.

I græsk.

- 3 & 2. Soph. Oid. Tyraunos. Herod. I, 1—65. Hom. Iliad. I, II og III samt IV, 1—50. Xenoph. Anab. II og III, 1 & 2. Af Curtius's gramm. syntaxen og det væsentligste af bøjningsslæren. Bojesens antikviteter: indledningen og af de attiske antikviteter: Beboerne, statsmagten, domstolene, foreningspunkter for hele Hellas og for dets enkelte dele.

I historie.

- 3 & 2. Repeteret oldtidens historie efter Thrige; Englands historie efter L. Kr. Daa; Eriksens Nordens historie. — Horns geografi gennemgået.
- VII, VI & V. Verdenshistorie efter Nissen fra den franske revolution ud, samt forfra til riddervæsenet. Eriksens Nordens historie læst og repeteret.
- IV. Schjøth's lærebog fra 3die tidsrum (Habsburgerne) til den franske revolution.

III. Schjøths lærebog til middelalderen.

II. Winthers lærebog.

I. Do. do. til 1ste korstog.

I geografi.

VII. Geelmuydens geografi læst og repeteret.

VI & V. Horns geografi læst og repeteret.

IV & III. Do. do. fra Europa til og med Rusland.

II. Reusch's geografi. Karttegning uden hjælpelinjer eller ruder.

I. Reusch's geografi til Amerika. Karttegning.

I naturkundskab.

VII. Sørensens botanik og zoologi. Getz's fysik. Indsamling og bestemmelse af planter. Undervisningen ledsaget af forevisning af specimina og planter, samt for fysikens vedkommende af eksperimenter.

VI & V. Botanik og zoologi sammen med VII.

VI. Getz's fysik helt igjennem.

V. Do. do. fra varmelæren ud.

IV & III. Sørensens botanik til og med Linnés system. Indsamling og beskrivelse af planter, samt forsøg med at lade forskjellige plantefrø spire. Sørensens zoologi fra fuglene ud. Typer af insekterne mere indgående behandlede, navnlig koloradobillen, oldenborren, barkbillen, silkeormen, edderkopperne.

II. Hvirveldyrene gennemgået mundtlig under stadig forevisning af præparater og tegninger. Fortællinger om dyrene navnlig efter Brehm.

I matematiske fag.

3 & 2. Det hele artiumspensum gennemgået og indøvet ved examination og opgaver.

VII (piger) og VI (gutter). Middelskolens afgangsexamens pensum gennemgået og indøvet.

- VI. (piger). Brøkkregning og ligninger anvendte på forskjelligartede opgaver.
- V. Bonnevis geometri fra 2den til 6te bog, læst og repeteret. Konstruktioner med dertil knyttede beregninger. Getz's konstruktionsbog anvendt. Johannesens aritmetik: Brøk og decimalbrøk, proportioner, potenser, roduddragning.
- IV. Bonnevis plangeometri 1ste bog. Johannesens aritmetik 1ste bog. Nicolaisens regneskole 15de—20de trin.
- III. Nicolaisens regneskole VI i 12te trin til 15de trin.
- II. Det metriske system, decimalbrøk og regning efter Nicolaisens regneskole 10de, 11te og 12te trin indtil udmåling af parallelogrammer.
- I. Efter Nicolaisens regneskole, repetition af de 4 regningsarter i hele tal samt tavleregning. Gjennemgåelse af det metriske system og af decimalbrøk addition.

I skrivning.

- VII, VI, V & IV. Hjemmeskrivning 1 side ugentlig. 3die og 4de hefte af de på offentlig foranstaltning udgivne skrivebøger.
- III, II & I. Af de samme bøger 1ste og 2det hefte samt gennemgåelse på tavlen af bogstavformer og deres indbyrdes forbindelse. III desuden 3die hefte.

I tegning.

- VII & VI. Projektionstegning på byens tegneskole efter examens fordringer.
- VII, VI & V. Frihåndstegning. Efter v. Haanos ABC 1—40 og Schmidt og Hertle I—XXIV og XXX. VII desuden de vanskeligere ornamentter efter Schmidt og Hertle. I tidsrummet fra 1ste oktober til 31te marts har desuden disciplene alterneteret som elever af tegneskolen og herunder fået gennemgået begyndelsesgrundene til perspektivlære, samt tegnet efter klodser og modeller. De flinkeste af eleverne har desuden tegnet efter naturen fra klassevinduerne.
- IV, III & II. Gjennemgåelse af rette og krumme linjers forhold

og anvendelse ved gjengivelse af endel figurer, samt tegning efter v. Hannos ABC 1—40 og Schmidt og Hertle I—XX.

I sang.

Ældste parti (piger): Enstemmige sange og nogle 3-stemmige (6 sopran, 2 alt, 3die stemme sunget af læreren).

Yngre parti (gutter): Kun nogle få enstemmige sange, da de allerfleste har været under stemmeskiftning. Intervaløvelser og nodelære.

Yngste parti (piger): Enstemmige sange. Intervaløvelser og nodelære.

I håndarbejde.

VII & VI. Stopning, lapning. Finere arbejder, især silkebroderi. III, II & I. Linsøm og strikning.

I gymnastik.

Guttepartiet: I Bjørnstads håndbog kap. I med forbigåelse af §§ 27 & 28. Af kap. II alle bevægelser indtil 150; §§ 38 & 39 med forbigåelse af 152, 183, 187, 190—201; § 40 med forbigåelse af 204, 220 og 221; § 41 med forbigåelse af 230—234, 236—240, 245; § 42 med forbigåelse af 253, 254, 257, 259—262, 265; § 43 med forbigåelse af 275—287; § 44 med forbigåelse af 305—308, 310—311, 313—317, 319—330.

Med gymnasiets og VIte classes disciple er desuden gennemgået de i Bjørnstads tabeller serie C nævnte bevægelser, samt tab. 1 i det militære reglement for bajonETFægtning.

De samme disciple har skudt 5 skarpe skud hver.

Exercitie: 3 dage ved skoleårets begyndelse og 3 ved dets slutning i tiden mellem den skriftlige og mundtlige del af examen.

Pigepartiet: Tabellerne i «Minnesbok i gymnastik» med tillægsbevægelser.

VII. Afgangsexaminer 1889.

1. Middelskolen.

Til examen fremstillede sig 14 af skolens disciple, 7 piger (alle på engelsklinjen) og 7 gutter (1 på latin- og 6 på engelsk-linjen, af hvilke sidste 1 ikke bestod den skriftlige prøve). Ingen privatister.

Alette Høegh (E)	discipel fra 1886 (V),	hovedk. meg. g.	1.79
Hanna Høegh (E)	« « 1886 (V),	« meg. g.	1.93
Magdalene Kaurin (E)	« « 1886 (V),	« udm. g.	1.50
Alfhild Meyer (E)	« « 1888 (VII),	« meg. g.	2.39
Kaja Meyer (E)	« « 1888 (VII),	« meg. g.	2.50
Ingeborg Møller (E)	« « 1886 (V),	« meg. g.	1.68
Sigrid Randers (E)	« « 1886 (V),	« meg. g.	2.14
Hanna Ræstad (E)	« « 1886 (V),	« meg. g.	1.54
Øjvind Nilssen (L)	« « 1888 (VI),	« meg. g.	2.43
Sverre Høstmark (E)	« « 1883 (I),	« godt	2.57
Paul Lund (E)	« « 1883 (I),	« meg. g.	2.11
Eystejn Randers (E)	« « 1883 (I),	« godt	2.77
Martin Solemdal (E)	« « 1884 (II),	« meg. g.	2.07
Thomas Steffensen (E)	« « 1885 (III),	« meg. g.	2.07

2. Examen artium ved latingymnasiet.

Til denne examen, der for den mundtlige prøves vedkommende afholdtes ved Ålesunds latingymnasium, fremstillede sig 3die klasses eneste discipel:

Martin Bye, der erholdt følgende karakterer: for norsk udarb. 3, latinsk oversættelse 2, matematik skr. 1, religion 3, norsk og oldnorsk 1, latin 1 og 1, græsk 1 og 1, fransk 1, historie 1, matematik mundtl. 2. Hovedk. Meget godt 1.50.

Skolens discipel fra 1880 (I).

I årsprøvernes anordning har ved denne skole ikke været gjort nogen afvigelse fra det sædvanlige.

VIII. Skolens bibliothek og samlinger.

a. Bibliothekets tilvext i 1888.

A.

- Grimm, Deutsch. wörterb. VII 11, XII 2.
 Kerokhoff, Dictionnaire Volap.-Français & Fr.-Vol.
 W. Hansen, Volapük-dansk ordb. 3—7 h.
 Hoppe, Engl. deutsch. Supplem. Lex. 1ste abth.
 Brynildsen, Norsk-engl. ordb. 2 & 3 h.

D.

- Kerokhoff, Cours complet de Volapük.
 Skouboe, Den tyske udtale.
 W. Victor, Die (deutsche) Aussprache u. s. w.
 J. M. Platou, Norsk eksempelsaml. for I, II og III die klasse.
 O. Stave, eksempelsamling i modersmålet.

E.

- Mackenzie, Stemmens pleje og uddannelse.
 Winkel-Horn, Den danske literaturs historie.

F.

- Statskalenderen for 1888.
 Boye-Strøm, Norges land og folk, III.
 Andréés allgem. hand.-atlas mit supplem.
 Weitemeyer, Geogr. håndbog.
 Norske rigsregistrarer, XI 1.
 Norges offic. statistik, 3die række no. 58, 64 og 74.
 Siegw. Petersen, Momenter til Norges historie, 6te opl.
 A. E. Eriksen, Norges, Sveriges og Danmarks hist. 6te udg.
 Axel Arstal, Lærebog i geogr. for middelsk., 6te udg.
 O. Jensen, Norges historie i fortællinger.
 H. Schjøth, Verdenshistoriens vigtigste begiv., 11te udg.
 — , Lærebog i verdensh. for middelsk., 3die udg. Oldtiden.

G.

Skoleprogrammer 1888:

- 1) Ålborg. 2) Ålesund. 3) Arendal. 4) Bergens katedral-skole. 5) Bergen, Tanks skole. 6) Bergen, Pihls skole. 7) Calmar. 8) Carlskrona (läroverket 1688—1888, ved E. Wadstein. Om de omsatte verber i Nysvenskan af H. Hainer). 9) Carlstad (Fragm. de vita & miraculis Petri Olavi, ved K. G. Grandinson). 10) Christiania katedralskole. 11) Christiania, Års & Voss's skole. 12) Christiania, Gjertsens skole. 13) Christiania, Andersens skole. 14) Christiania Borger- og realskole. 15) Christiania, Frk. Falsens skole. 16) Christiania, Tekn. skole. 17) Christiania Handelsgymn. 18) Christianstad (De Fraunhoferska linjerna, af A. E. Andersson). 19) Drammen. 20) Falun. 21) Fredriksborg. 22) Fredrikshald. 23) Fredrikstad. 24) Gefle (Studier i algebra af Nordlund). 25) Göteborg Högra latinläroverk (De vi et usu conjunctivi futuri periphraistici apud Cic., af I. Lindvall). 26) Göteborg Realläroverk. 27) Halmstad (On eller l'on, af A. Ohlsson). 28) Hamar. 29) Hammerfest. 30) Helsingborg. 31) Herlufsholm. 32) Hernösand. 33) Horsens (Foreningen for Sveriges højere skolers lærere, af Steenberg). 34) Hudiksvall (Luciana, scr. P. Rödström). 35) Jönköping. 36) Kjøbenhavn, Metrop. 37) Kjøbenhavn Lyceum. 38) Kjøbenhavn, Mariboers skole 1887 & 1888. 39) Kjøbenhavn, Hauchs skole (1887 & 1888). 40) Kjøbenhavn, Haderslev læreres skole. 41) Kjøbenhavn, Borgerdydskolen på Kr.havn. 42) Kjøbenhavn, Borgerdydskolen i Kb.havn. 43) Kongsberg. 44) Kristiansand. 45) Kragerø 1887 & 1888. 46) Laurvik. 47) Linköping. 48) Luleå. 49) Lund Högra a. läroverk (Carminis Saliaris reliquiae, af Zander). 50) Lund, Privat. Elem. 51) Malmö. 52) Molde. 53) Nykjøbing. 54) Norrköping (De dum, donec, quoad particularum usu apud Terentium, scr. E. Lalin). 55) Nykøping (Riksdagarne 1609 och 1610, af Liliestråle). 56) Odense. 57) Randers (Verdenshistoriens vigtigste tidsaldre, af H. Lind). 58) Reykjavik 1887 (Breytingar á myndum vidtengingarhättar i Fornnorsku og Fornislenska). 59) Ribe (Udvalg af arabiske oldsange, frit på dansk af P. Trugård, 2det h.). 60) Risør. 61) Roskilde. 62) Rønne. 63) Slagelse. 64) Skara.

65) Skien. 66) Sorø (Holbergianasamling). 67) Stavanger (Helle-
 nernes historie, af Borch). 68) Stavanger, Storms skole. 69)
 Stavanger priv. middelsk. 1881—1887. 70) Stockholms Högra
 latinläroverk å Norrmalm (Bidrag til kännedom om nya skolans
 förberedelse ock första utveckling, af G. Frunck). 71) Stockholm
 Beskowska skolan. 72) Stockholm, Wallinska skolan. 73) Stock-
 holm Högra Realläroverk. 74) Stockholm Högra alm. å latin-
 linjan fullständiga lärov. 75) Stockholm Nya Elementarsk. 76)
 Stockholm, Praktiska arbeidsskolan. 77) Stockholm Lyceum för
 flickor. 78) Strengnäs. 79) Sundsvall. 80) Tromsø. 81) Trond-
 hjem kathedralskole. 82) Trondhjems Borgerlige realskole. 83)
 Trondhjem Tekniske skole. 84) Umeå. 85) Upsala (Bidrag til
 svenska riksdagens historia 1650—1680, af Beckman). 86) Upsala,
 Fjellstedtska skolan. 87) Valdres. 88) Wexjö. 89) Venersborg.
 90) Westerås. 91) Westervik. 92) Viborg. 93) Visby. 94)
 Örebro. 95) Østersund.

H.

Nordisk tidsskrift for filologi VIII, 3 & 4.
 Islandske annaler indtil 1578, ved G. Storm.
 Statistisk årbog for kgrgt. Norge, 1887 og 1888.
 Kristiania Videnskabsselskabs forhandlinger 1887.
 Universitetsbibliothekets årbog 1887.
 Universitetets årsberetning 1886—1887.
 Univ. og skoleannaler, Ny række, 3die årg. 1888.
 Arkiv for nordisk filologi IV, 1—4.
 Histor. tidsskrift, 2den række, IV, 3 og 3die række I, 1.
 Arkiv for mathem. og naturvidensk. XII, 4.
 Romsdals amtsformandskabs forhandlinger 1888.

I.

Sheridan, The school for scandal, ved Wiesener.

L.

Schübeler, Norges vextrige II, 2.
 H. Mohn, Tordenevrenes hyppighed i Norge 1867—1883.
 Th. Hiortdahl, Kortf. lærebog i anorg. kemi.

Oversigt over luftens temperatur og nedbør i Norge 1887.

H. Mohn, Studier over nedbørens varighed og tæthed i Norge.

M.

P. Lauridsen, Vitus Bering.

Marshall, Gjennem Amerika.

Landsdell, Gjennem Sibirien.

Holm & Garde, Den danske konebåds exped. til Grønlands øst-
kyst.

Juel-Hansen, Fra Nilen til Himalaya.

Bovallius, Resa i Central-Amerika.

N.

Nordahl-Rolfsen, Norske digtere.

Axel Andersen, Latinsk læsebog, 2den udg.

O.

Woll, Ved skoleandagten.

P.

Universitetets forelæsningskatalog 1 sem. 88.

Fortegn. over nytilkomne studenter i Kb.havn 1887.

Bjerck og Cappelen, Kortf. lærebog i stenografi.

---

b. De naturvidenskabelige samlingers tilvæxt i 1888—1889.

1 kranium af en sælhund.

1 planche fremstillende silkeormen og dens udvikling.

1 do. do. bierne og deres udvikling.

1 do. do. oldenborren og dens udvikling.

1 æske indeholdende voxmodel af koloradobillen med larve og puppe.

IX. Skole- og indskrivningspenge (i kroner). Skolebeneficier.

Skoleart.	Klasse.	No. 1 af sødsken- de.	No. 2 af sødsken- de.	No. 3 af sødsken- de.	No. 4 o. s. v. af sødsken- de.	Indskriv- nings- penge.
Middel- skolen.	I.	60	45	30	-	8
	II.	60	45	30	-	8
	III.	80	60	40	-	8
	IV.	80	60	40	-	16
	V.	100	75	50	-	16
	VI.	100	75	50	-	16
Latin- gymnasiet.		144	108	72	-	16

Af «Amtmand Krohgs legat» udddeles ved årets slutning renterne (kr. 54.67) til en trængende og værdig discipel (fortrinsvis blandt amtmandens ætlinger).

I 1888—1889 tilstodes der 4 fripladse, der uddeltes som 3 hele og 2 halve: 1 halv i 3, 2 hele og 1 halv i VI E, 1 hel i IVE (alle til gutter med undt. af den ene af de 2 hele i VI E).

Som skolens kasserer fungerer efter adjunkt Sommerschildts død oberstlieutenant A. H. Lind.

X. Almindelige bemærkninger.

Ved lokale og inventarium foretoges i skoleåret ingen nævneværdige forandringer.

Til brug ved skydeøvelserne for de ældste klassers disciple anskaffedes gennem centralforeningen 2 remingtongeværer.

Da ingen af de ved skoleårets begyndelse tilbageværende lærere kunde overtage undervisningen i skrivning og tegning, blev i 14 ugentlige timer for disse fag samt tildels regning antaget kaptejn Ziegler.

Latingymnasiet har i skoleåret havt kun 3 disciple, 1 i 3die og 2 i 2den klasse.

Disciplinen har været god, ligeså sundhedstilstanden.

XI. Skolens regnskab (i uddrag).

1. Udgifter.

a. Lønninger	kr. 21 761.78
b. Bibliothek og samlinger	- 384.68
c. Fripladse og legater	- 456.67
d. Lys og brænde	- 288.32
e. Forskjellige udgifter	- 249.33

2. Indtægter.

a. Skole- og indskrivningspenge	kr. 3 687.72
b. Bidrag af kommunen	- 1 600.00
c. Andre indtægter	- 231.24
d. Tilskud af statskassen	- 17 609.00